

zatrudnienie **socjalne.pl**

ROCZNICA działalności
konwentu KIS i CIS

POWOŁANIE
Rady Zatrudnienia Socjalnego

Praca socjalna
w zatrudnieniu socjalnym

CIS CHEŁM I BIAŁA PODLASKA

ZATRUDNIENIE SOCJALNE
kiedyś i dziś

str. 5

Powołanie Rady Zatrudnienia Socjalnego

foto MRPIPS

SPIS TREŚCI

Od redakcji...

- 3 — DRODZY CZYTELNICY
Paweł Wiśniewski

Z kraju

- 4 — Rada Zatrudnienia Socjalnego – wzmocnienie misji centrów i klubów integracji społecznej
Andrzej Trzeciecki

- 5 — Po trzynastu latach od wejścia w życie przepisów ustawy o zatrudnieniu socjalnym z dnia 13 czerwca 2003 r. powołano pierwszą Radę Zatrudnienia Socjalnego

Warsztat pracy pracownika zatrudnienia socjalnego

- 6 — Praca socjalna w zatrudnieniu socjalnym – oczami pracownika socjalnego
Edyta Deszczka

Porozmawiajmy o reintegracji...

- 8 — CIS Chełm – dobro ludzi wizytówka samorządu miasta
Katarzyna Sokołowska

Zatrudnienie socjalne w świetle nauki

- 10 — Zatrudnienie socjalne – kiedyś i dziś!
Paweł Wiśniewski

Zatrudnienie socjalne w liczbach

- 11 — Kącik statystyczny – aktualne dane o zatrudnieniu socjalnym (wybrane kategorie)

Z życia Lubelskiego Konwentu KIS i CIS

- 12 — Pierwsza rocznica działalności Konwentu Klubów i Centrów Integracji Społecznej Lubelszczyzny

Z życia członków Konwentu

- 13 — CIS Biała Podlaska – wspaniałe miejsce pełne pozytywnej energii
Katarzyna Sokołowska

INTERNETOWY KWARTALNIK ZATRUDNIENIOSOCJALNE.PL

Wydawca:

Fundacja Konwent Klubów
i Centrów Integracji Społecznej

Bohaterów Porytowego Wzgórza 23
23-300 Janów Lubelski
woj. lubelskie

e-mail: fundajakiscis@fundajakiscis.pl
tel. 787 805 030

Redaktor naczelny: **Paweł Wiśniewski**
Skład: **Piotr Sawicki**

DRODZY CZYTELNICY!

Z dużą satysfakcją i wielkimi nadziejami na przyszłość oddajemy w Wasze ręce pierwszy numer czasopisma „Zatrudnieniesocjalne.pl”. Powstało ono jako wspólna inicjatywa Fundacji Konwent Klubów i Centrów Integracji Społecznej oraz środowiska zatrudnienia socjalnego Lubelszczyzny. Skierowane jest do praktyków zatrudnienia socjalnego, a także ekonomii społecznej, dla których wsparcie osób zagrożonych i wykluczonych społecznie jest tak ważnym elementem życia zawodowego.

Jest to kwartalnik, wydawany na razie w wersji internetowej, w którym będziemy publikować zarówno artykuły oryginalne, poglądowe, jak i pre-

zentacje dobrych praktyk. Chcielibyśmy w sposób praktyczny przybliżyć wszystkie aspekty zatrudnienia socjalnego, reintegracji społeczno-zawodowej jak i szeroko rozumianej ekonomii społecznej.

Na bieżąco będziemy tworzyć bazę danych dotyczących zatrudnienia socjalnego, w tym aktualne ustawy, komentarze, badania, statystyki oraz interpretacje przepisów niejasnych i niezrozumiałych. Postaramy się rozwiązać Państwa wątpliwości w tym zakresie.

Będziemy także omawiać pytania jakie Państwo skierujecie do naszych ekspertów i osób, których zaprosimy do współpracy.

Zapoznamy również Państwa z członkami Konwentu Klubów i Centrów Integracji Społecznej Lubelszczyzny, zaprezentujemy ich dobre praktyki.

Zajmiemy się także promowaniem i rozwijaniem reintegracji społeczno-zawodowej, poprzez osoby zajmujące się tym tematem na co dzień.

Kolejnym ważnym tematem, na który zawsze znajdzie się miejsce w naszym czasopiśmie, będzie zaprezentowanie warsztatu pracy jednostki zatrudnienia socjalnego z opisami zajęć, programów i realizowanych projektów.

Postaramy się przedstawiać Państwu aktualne programy, podpowiemy jak pozyskać fundusze dla zatrudnienia socjalnego.

W naszym kwartalniku nie zabraknie także rozmów z ciekawymi osobami, tzw. „ludźmi zatrudnienia socjalnego”.

Na zakończenie chciałbym podziękować wszystkim, którzy nam zaufali i zaufają. Postaramy się, aby pismo, które współtworzymy, spełniło oczekiwania nas wszystkich.

— PAWEŁ WIŚNIEWSKI
Redaktor Naczelny

Rada Zatrudnienia Socjalnego – wzmocnienie misji centrów i klubów integracji społecznej

Andrzej Trzecicki

Główne obszary aktywności zawodowej w ostatnich 15 latach to problematyka polityki społecznej, a szczególnie usług reintegracyjnych, funkcjonowania centrów i klubów integracji społecznej oraz podmiotów ekonomii społecznej. Autor kilku centralnych programów z zakresu polityki społecznej (np. Program „Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu”, Program „Świećlica – Praca - Staż-socjoterapia w środowisku gminnym”, Program „Powrót osób bezdomnych do społeczności”), a także autor koncepcji kilku projektów współfinansowanych ze środków EFS (np. zadanie projektowe „Gminny Standard Wychodzenia z Bezdomności”, projekt „Kompleksowe formy reintegracji społecznej i zawodowej w środowisku lokalnym”). Na liście osiągnięć zawodowych znajdują się m.in.: propozycje rozwiązań legislacyjnych ustawy o zatrudnieniu socjalnym, w tym koncepcja rady ds. zatrudnienia socjalnego, formularz oceny zasobów pomocy społecznej w CAS oraz inicjatywy tworzenia platform współpracy podmiotów zatrudnienia socjalnego (np. Ogólnopolski Konwent Centrów i Klubów Integracji Społecznej). Obecnie zajmuje się problematyką badań i analiz w obszarze pomocy i integracji społecznej, zatrudnienia socjalnego oraz efektywności instrumentów aktywizacji zawodowej i społecznej.

Rok 2016 można uznać w Polsce za ukoronowanie wysiłku wielu osób oddanych idei zatrudnienia socjalnego, bowiem w tym roku została powołana na 3 letnią kadencję pierwszy skład Rady Zatrudnienia Socjalnego przy ministrze właściwym ds. zabezpieczenia społecznego. Jej zadaniem jest nie tylko opiniowanie projektów aktów prawnych, formułowanie propozycji zmian przepisów oraz podejmowanie stosownych ekspertyz i analiz, ale przede wszystkim działanie promocyjno-edukacyjne na rzecz wzmocnienia misji centrów i klubów integracji społecznej. Zadania rady nie wynikają wprost z przepisów ustawy. Dopiero wczytując się w drugi akt prawny towarzyszący jej, czyli w rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 18 maja 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 733), a szczególnie w zakres zadań Przewodniczącego Rady można zakładać, że działania całej rady powinny sprzyjać wzmocnieniu i propagowaniu misji centrów i klubów integracji społecznej. W tym miejscu, warto wspomnieć, że jednym z zadań Przewodniczącego Rady jest organizowanie szeroko pojętej współpracy instytucjonalnej, co szczególnie odnosi się do przyszłych relacji z innymi organami doradczymi ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego, np.: Radą Rynku Pracy, Radą Pomocy Społecznej czy Radą Pożytku Publicznego.

Pokładane, przez podmioty i osoby związane z problematyką usług reintegracji społecznej i zawodowej, nadzieje w Radzie Zatrudnienia Socjalnego są konsekwencją działania środowiska organizacji zatrudnienia socjalnego oraz ich wewnętrznych ruchów konsolidacyjnych. Na kolejnych etapach rozwoju różnych form reprezentacji zatrudnienia socjalnego

udało się wypracować treść owej misji (np. Ogólnokrajowy Konwent Centrów i Klubów Integracji Społecznej, Pomorski Konwent Centrów i Klubów Integracji Społecznej, czy Konwent Klubów i Centrów Integracji Społecznej Lubelszczyzny). Najogólniej ujmując brzmi ona w następujący sposób: „misją zatrudnienia socjalnego jest uczestniczenie na zasadach partnerskich w instytucjonalnym systemie wsparcia i pomocy, który poprzez usługi reintegracji społecznej i zawodowej dokonuje indywidualnych i grupowych zmian w lokalnych środowiskach społecznych, wyzwalać aktywność i przedsiębiorczość w likwidowaniu barier wykluczenia społecznego”. Takie ujęcie roli centrów i klubów integracji społecznej sprawa, że od działania tych organizacji oczekuje się zmian pewnych wartości społecznych (przełamanie pasywności, roszczeniowości), a także aktywności w relacjach z innymi instytucjami i podmiotami polityki społecznej.

Stąd też, nadchodzący okres pierwszych dni funkcjonowania Rady Zatrudnienia Socjalnego będzie niezmiernie ważny dla podkreślenia celowości jej utworzenia, a to z kolei wymagać będzie „rozsądnych decyzji” członków tej rady, zwłaszcza w kontekście planów działania. Jak to można osiągnąć? Wydaje się, że jednym z najważniejszych warunków jest właściwy nie tylko wybór osób, reprezentantów środowiska organizacji zatrudnienia socjalnego, ale także zachowanie parytetu „sił” wewnątrz tego organu. Chodzi m.in. o właściwe zachowanie proporcji w reprezentacji centrów i klubów, a także proporcji pomiędzy organizacjami zatrudnienia socjalnego a przedstawicielami administracji publicznej i innych społecznych podmiotów.

— ANDRZEJ TRZECIECKI

Po trzynastu latach od wejścia w życie przepisów ustawy o zatrudnieniu socjalnym z dnia 13 czerwca 2003 r. powołano pierwszą Radę Zatrudnienia Socjalnego

Uroczyste pierwsze posiedzenie Rady Zatrudnienia Socjalnego odbyło się 26 października w Białobrzegach. W posiedzeniu uczestniczyła Elżbieta Bojanowska, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, która wręczyła Akty Powołania czternastu członkom Rady oraz podziękowała za chęć uczestnictwa w pracach Rady.

Posiadacie Państwo wiedzę praktyczną oraz teoretyczną na temat prawidłowego funkcjonowania jednostek reintegracji zawodowej i społecznej. Wierzę, że zaowocuje to dobrą współpracą i wypracowaniem skutecznych rozwiązań - powiedziała Elżbieta Bojanowska.

Prace Rady, będą polegały między innymi na opiniowaniu projektów aktów prawnych, inicjowaniu zmian przepisów prawa w zakresie zatrudnienia socjalnego czy przygotowywania ekspertyz dotyczących wybranych obszarów zatrudnienia socjalnego.

Rada działa przy ministrze właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego. Członkowie Rady Zatrudnienia Socjalnego reprezentują wojewodów, podmioty zatrudnienia socjalnego oraz organizacje społeczne i zawodowe i są powołani na okres 3 lat.

Wśród czternastu osób członków Rady – dwie reprezentują podmioty zatrudnienia socjalnego z województwa lubelskiego: Paweł Wiśniewski – KIS Humanus w Janowie Lubelskim, Katarzyna Sokołowska – CIS w Chełmie.

Tuż po posiedzeniu Rady rozpoczęła się Konferencja Członków Regionalnych Platform Współpracy oraz Konwentu Centrów i Klubów Integracji Społecznej podczas której mieliśmy okazję przedstawić działalność Konwentu Klubów i Centrów Integracji Społecznej Lubelszczyzny. Nasza prezentacja wzbudziła duże zainteresowanie uczestników.

— FOTO: MRPiPS

Praca socjalna w zatrudnieniu socjalnym oczami pracownika socjalnego

Edyta Deszczka - Pracownik Socjalny Centrum Integracji Społecznej w Chełmie

W ostatnich latach zjawisko marginalizacji i wykluczenia społecznego, stało się przedmiotem zainteresowania wielu osób, w tym polityków, organizacji społecznych o zasięgu lokalnym jak i międzynarodowych. Postrzegane jest zaraz obok bezrobocia jako jedno z najważniejszych problemów naszego społeczeństwa. Proces wykluczenia społecznego powoduje, że rodziny i grupy społeczne funkcjonują na marginesie życia społecznego i gospodarczego kraju z różnych przyczyn: długotrwałego bezrobocia, niepełnosprawności, braku wykształcenia, bezdomności, trudności materialnych, dezorganizacji rodziny, alkoholizmu, a także braku odpowiednich wzorców postępowania.

Już dzisiaj można zaobserwować poszukiwanie skutecznych metod wspierania społecznej inkluzji. Nowe koncepcje dotyczące aktywnej polityki społecznej zmierzają do promowania filozofii polityki społecznej opartej na schemacie „praca zamiast zasiłku” oraz wzmocnienia procesów szeroko pojmowanej integracji społecznej.

Pierwszą polską ustawą wskazującą działania zmierzające do integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, nie radzących sobie z zaspokojeniem swoich podstawowych potrzeb życiowych jest ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym. Ustawa ta

„Jeśli widzimy człowieka takim, jakim jest, czynimy go gorszym, Jeśli widzimy go takim, jakim może się stać, pomagamy mu w tym, aby takim się stał.”

J. W. Goethe

daje początek tworzenia jednostek zatrudnienia socjalnego prowadzących kompleksowe wsparcie w zakresie pomocy osobom z grup defaworyzowanych.

Brak pracy oraz postępujący proces wykluczenia z rynku pracy oraz związane z tym zjawisko marginalizacji społecznej, to problemy pozbawienia pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym kraju. Tworzenie Centrów Integracji Społecznej, Klubów Integracji Społecznej i świadczenie w nich usług z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej odpowiadających na lokalne zapotrzebowanie i zróżnicowane potrzeby społeczne ma na celu przywrócenie społeczeństwu osób dotkniętych dysfunkcjami społeczno-zawodowymi z powodu: bezrobocia, uzależnień czy bezdomności.

Praca w kulturze europejskiej jest bardzo ważną wartością, bowiem jej utrata powoduje daleko idące konsekwencje psychologiczne i psychospołeczne. Zwłaszcza długotrwałe jej pozbawienie prowadzi do fatalizmu, poczucia bezradności i bezsilności. Praca to nie tylko źródło dochodu, ale element sensu życia, usunięcie go nie tylko niszcząco wpływa na materialny wymiar egzystencji, ale w dużym stopniu także na duchowy.

Długotrwałe bezrobocie stanowi jeden z wymiarów wykluczenia, gdyż dotyczy ono bezpośrednio klientów rynku pracy i jest jedną z najważniejszych przyczyn ich ubóstwa. Dlatego uznać należy, że praca jest najlepszym sposobem zabezpieczenia przed wykluczeniem społecznym, przy czym trzeba pamiętać, iż zatrudnienie samo w sobie nie rozwiąże wszystkich problemów społecznych.

Długotrwałe bezrobocie prowadzi do destrukcji osoby, hamuje rozwój osobowości. U większości osób bezrobotnych występuje syndrom obcości

polegający na utracie poczucia, że jest się człowiekiem aktywnym, mającym wpływ na własne życie. Zostaje zakwestionowana także tożsamość człowieka, narasta poczucie niezadowolenia z samego siebie związane z myśleniem negatywnym (jestem nikim, gorszym od innych, oni sobie radzą a ja nie). Osoby dotknięte tym problemem zaczynają izolować się ze środowiska, tracą kontakt ze znajomymi, sąsiadami, rodziną, aby powrócić często potrzebują pomocy specjalistów. Takowych mogą znaleźć w jednostkach zatrudnienia socjalnego.

Praca socjalna w zatrudnieniu socjalnym nie dotyczy tylko bezpośredniej pomocy „zasiłkowej” ale wymaga stworzenia warunków do prawidłowego rozwoju psychologicznego, realizacji celów życiowych, pragnień i godnego życia. Poprzez uczestnictwo w zatrudnieniu socjalnym nie wystarczy raz w miesiącu wyjść z domu i „odebrać decyzję”. Tutaj należy każdego dnia przez co najmniej pół roku wychodzić z domu, podpisywać listę obecności i aktywnie uczestniczyć w zajęciach prowadzonych przez wykwalifikowanych specjalistów. Dzięki możliwości uczestniczenia w zatrudnieniu socjalnym jest okazja na nowo zrozumieć siebie i podnieść poczucie własnej wartości poprzez zajęcia z psychologiem. Tu właśnie doradca zawodowy pokazuje możliwości powrotu na aktywny rynek pracy, często, po raz pierwszy, uczy i nadzoruje przygotowanie dokumentów aplikacyjnych. Terapeuta uświadamia jak bliska jest droga do uzależnień, wyjaśnia, oswaja, pomaga rozwiązać problemy alkoholowe. I w końcu aktywizacja zawodowa, podniesienie lub zmiana kwalifikacji zawodowych, kontakt z pracodawcą, współpracownikami, samorealizacja na płaszczyźnie zawodowej. ►►

Praca socjalna w Centrum Integracji Społecznej to wyzwanie, to ciągły kontakt z uczestnikami, ich problemami, ale też współpraca ze specjalistami i koordynacja działań reintegracji społecznej i zawodowej dla osiągnięcia wspólnego celu: reintegracji społecznej i zawodowej. W pracy socjalnej w CIS nie ma mowy o kroku wstecz. Wspólnie opracowany Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego zobowiązuje, jesteśmy MY – profesjonalści od pomagania i ta druga strona – Człowiek który poprosił, który w nas wierzy.

Jak wspominam moje pierwsze doświadczenie w CIS?

W literaturze przedmiotu wyczytałam, że pracownik socjalny to kluczowe stanowisko w Centrum Integracji Społecznej, a to zobowiązuje.

Z perspektywy blisko 10 lat pracy mogę potwierdzić, że zauważam bardzo dużo rezultatów integracji społecznej - są to przede wszystkim przypadki uporządkowanego życia osobistego uczestników w postaci odbudowania więzi rodzinnej z dziećmi, które przebywały w placówkach i zostały ponownie włączone do rodziny (zamieszkały z rodzicami). Są także osoby, które wyszły z bezdomności i rozpoczęły życie na własny rachunek. Bardzo duża grupa absolwentów zatrudnienia socjalnego powraca na rynek pracy.

Moje pierwsze miesiące pracy przebiegały bardzo spokojnie bez obaw i lęków, emocje zaczęły się dopiero wtedy jak spotkała mnie "konkretna sytuacja".

Pierwszą sytuacją w mojej pracy, która zapadła mi głęboko w pamięć był przypadek Pani Eli.

Do Centrum Integracji Społecznej została skierowana przez pracownika

socjalnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie Ela l.43. Ela posiadała wykształcenie średnie bez konkretnego zawodu, legitymowała się 8 letnim stażem pracy. Z Urzędu Pracy dotychczas nie otrzymała propozycji pracy ani propozycji szkolenia. Mieszkała w schronisku dla bezdomnych. Utrzymywała się z zasiłków z pomocy społecznej. Była uzależniona od heroiny i alkoholu, poddała się leczeniu i od 5 lat nie bierze narkotyków, problem alkoholowy powracał sporadycznie. Schronisko, w którym mieszkała znajdowało się kilkaset kilometrów od jej dotychczasowego miejsca zamieszkania, gdzie pozostały dzieci i mąż.

Ela lubiła wykonywać konkretne zadania. Była otwarta, spokojna, zrównoważona, ale też nieufna w stosunku do innych. Interesowała się muzyką i literaturą, posiadała doświadczenie w pracy z ludźmi uzależnionymi.

W programie zatrudnienia socjalnego odnalazła się jak ryba w wodzie, okazała się osobą komunikatywną, łatwo nawiązującą kontakt z różnymi typami osobowości, wrażliwą na ludzką krzywdę, bardzo rzetelnie i skrupulatnie wypełniającą swoje obowiązki.

Uczestnicząc w reintegracji Eli, w pewnym momencie zaczęłam się zastanawiać dlaczego tak pozytywna osoba mogła złądzić w życiu i co „ona” tutaj robi? Równie dobrze sama mogłaby świadczyć pomoc osobom o podobnych problemach jakie spotkała na swojej drodze. Ale może to właśnie zatrudnienie socjalne, dyskretne, ale profesjonalne pomożesz jej niejako przypomnieć sobie siebie sprzed wielu lat, siebie aktywną, komunikatywną, potrzebną, odnoszącą sukcesy.

Następnym dość ważnym etapem

w życiu Eli była zmiana miejsca zamieszkania. Wyprowadziła się ze Schroniska na stację. Dzięki świadczeniu integracyjnemu, które systematycznie otrzymywała z tytułu realizacji zatrudnienia socjalnego mogła już samodzielnie opłacić własne rachunki i pracować na własny rachunek.

Program zatrudnienia socjalnego powoli dobiegał końca, zrealizowaliśmy wszystkie założenia Indywidualnego Programu Zatrudnienia Socjalnego, pracownicy przygotowywali się na przyjęcie nowych uczestników, absolwenci za chwilę mieli spróbować swoich sił na rynku pracy. Wszystkich czekało coś nowego, jedni czekali na to z nadzieją, inni z lękiem i obawami. Czy poradzę sobie na rynku, czy dostanę pracę, jak będę żyć bez mojego CIS, bez psychologa, bez mojego instruktora i pracownika socjalnego. W końcowych dniach edycji - strach błysnął w oku Eli, lecz na króciutko. Ela była tak zdeterminowana, że szybko znalazła pracę. Pracuje do dzisiaj i ma się bardzo dobrze. Może być i jest świetnym doradcą dla osób, które się zagubiły, które nie wierzą w siebie, które chowają się przed światem ze swoimi problemami.

Jak wygląda życie Eli 4 lata po ukończeniu programu. Na pytanie: Czy warto było być uczestnikiem CIS, z entuzjazmem odpowiada:

„Warto było być pracownikiem CIS-u, tutaj nauczono mnie pracy a nie dostałam jałmużny. Ukończyłam tutaj kurs komputerowy, kurs języka angielskiego, kurs kas fiskalnych, kurs bukieciarstwa, kurs przedsiębiorczości - także byłam tutaj wszechstronnie kształcona, szkolona, przygotowywana do życia samodzielnego już później. Obecnie pracuję, mam swoje własne pieniądze i nie korzystam z opieki społecznej, nie wyszukuję miejsc, w których można coś dostać za darmo w czym się wcześniej specjalizowałam. Staram się radzić na własny rachunek i płacę sama własne rachunki.”

Chciałabym jeszcze dodać, że pomimo problemów, które spotkała Ela na swojej drodze dzisiaj jest kochającą mamą i babcią, z dziećmi utrzymuje stały kontakt.

Ela jest jedną z wielu osób, które bardzo pozytywnie wypowiadają się o naszej pracy w CIS, które sprawiają, że rano chce się wstawać i pędzić do mojej Pracy, pracy w której jestem potrzebna, w której daję radość i z której czerpię radość, pracy która daje mi satysfakcję.

— EDYTA DESZCZKA

CIS Chełm — dobro ludzi

wizytówka samorządu miasta

Katarzyna Sokołowska

Sfera ekonomii społecznej w naszym kraju obejmuje działalność szeregu podmiotów, których cele ekonomiczne i społeczne wzajemnie się uzupełniają, podmiotów, dla których misją jest praca na rzecz rozwoju osób marginalizowanych, osób, które ze względu na sytuację życiową znajdują się poza rynkiem pracy.

Podmioty ekonomii społecznej angażują w swoich działaniach m.in. grupy społeczne często pomijane na lokalnych rynkach pracy oraz udzielają pomocy osobom bezrobotnym w samozatrudnianiu. Umożliwiają osobom o niskich lub niewystarczających kwalifikacjach powrót na rynek pracy, przeciwdziałając ich marginalizacji i wykluczeniu społecznemu. Instytucje ekonomii społecznej, zaspokajając potrzeby swoich członków lub podopiecznych, często wykonują zadania, z których ani państwo, ani inne podmioty gospodarcze nie wywiązują się w sposób wystarczająco skuteczny.

Najpopularniejszymi podmiotami zaliczanymi do sektora ekonomii społecznej w Polsce są: fundacje, stowarzyszenia, spółdzielnie, centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej.

Centrum Integracji Społecznej w Chełmie z siedzibą przy ulicy Po-

łanieckiej 10 działa od sierpnia 2006 roku. Zostało powołane przez Prezydenta Miasta Chełm. Powstanie CIS w Chełmie jest rezultatem projektu współfinansowanego z EFS w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006. Jest to specjalistyczna placówka aktywizująca zawodowo i społecznie osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Głównym powodem wyboru takiego rodzaju wsparcia proponowanego dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym był brak na terenie miasta Chełma placówki, która realizowałaby zadania z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej, a także przyczyniłaby się do ograniczenia zjawiska bezrobocia.

Głównym założeniem zatrudnienia socjalnego jest domniemanie, że podstawową formą walki z ubóstwem jest zapewnienie osobom możliwości przekwalifikowania się i podjęcia pracy jako źródła dochodu, nie zaś wspomaganie świadczeniami z pomocy społecznej.

Podstawą prawną umożliwiającą funkcjonowanie Centrum jest ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2011r Nr 43, poz.225), która reguluje zasady tworzenia i działalności Centrów Integracji Społecznej oraz określa warunki uczestnictwa w programie zatrudnienia socjalnego.

Działania realizowane przez Centrum Integracji Społecznej w Chełmie odnoszą się do problemów środowiska lokalnego. Uczestnikami Centrum mogą być mieszkańcy miasta Chełm w szczególności osoby wskazane w art. 1 ust. 2 ustawy, tj:

- bezdomne realizujące indywidualny program wychodzenia z bezdomności, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- uzależnione od alkoholu, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie lecznictwa odwykowego,
- uzależnione od narkotyków lub innych środków odurzających, po zakończeniu programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej,
- chore psychicznie, w rozmięciu przepi-

- sów o ochronie zdrowia psychicznego,
- długotrwale bezrobotne w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- zwalniane z zakładów karnych, mających trudności w integracji ze środowiskiem, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- uchodźcy realizujący indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- osoby niepełnosprawne, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, którzy podlegają wykluczeniu społecznemu i ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

Do grudnia 2016 roku Centrum Integracji Społecznej zrealizowało dziesięć edycji zatrudnienia socjalnego, podczas których programem zatrudnienia socjalnego objęto 654 osób. Byli to mieszkańcy miasta Chełm zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku.

Uczestnictwo w CIS oparte jest na zobowiązaniu do realizacji Indywidualnego Programu Zatrudnienia Socjalnego trwającego od 6 do 18 miesięcy. Osoba realizująca program zatrudnienia socjalnego uczestniczy w zajęciach reintegracji społecznej i zawodowej przez 5 dni w tygodniu po 7 godzin dziennie.

Reintegracja zawodowa ma na celu zaktywizowanie zawodowe uczestników CIS, obejmuje teoretyczną i praktyczną naukę zawodu w jednej z wybranych pięciu grup zawodowych:

- remontowo-porządkowej,
- kulinarno-porządkowej,
- opiekuńczo-porządkowej,
- porządkowej,
- fryzjerskiej.

Bardzo ważnym aspektem działalności Centrum jest reintegracja społeczna, czyli działania pozwalające pobudzić aktywność uczestników w sferze życia rodzinnego i społecznego poprzez uczestnictwo w takich zajęciach jak:

- warsztaty motywacyjne,
- warsztaty aktywizacji zawodowej,
- edukacja rodzinna,
- edukacja ogólna i ekologiczna,
- warsztaty z obsługi komputera,
- ABC przedsiębiorczości,
- zajęcia z zakresu zakładania i prowadzenia spółdzielni socjalnej.

Każdy uczestnik może skorzystać z indywidualnych porad psychologa, socjoterapeuty, doradcy zawodowego, pracownika socjalnego, terapeuty uzależnień oraz instruktora zawodu.

W ramach reintegracji społecznej organizowane są również alternatywne formy spędzania czasu wolnego: wyjścia do muzeum, kina, teatru, wycieczki, spotkania integracyjne z rodzinami, które pozwalają na nowo odkryć jak ważna jest aktywność społeczna w życiu człowieka, wzmocnić poczucie własnej wartości, odbudować więzi rodzinne i społeczne, pokazać ścieżkę rozwiązania wielu problemów społecznych.

Kompleksowość, wielowymiarowość działań, a jednocześnie indywidualne podejście do każdego uczestnika pozwala na osiągnięcie efektów w postaci podjęcia zatrudnienia, zmiany aktywności w życiu społecznym i rodzinnym.

Rezultaty integracji społecznej i zawodowej to przede wszystkim powrót na aktywny rynek pracy. Wiele osób uporządkowało swoje życie osobiste w postaci odbudowania więzi rodzinnej z dziećmi, które przebywały w placówkach i zostały ponownie włączone do rodziny (zamieszkały z rodzicami). Są także osoby, które wyszły z bezdomności i rozpoczęły życie na własny rachunek.

Uczestnictwo w Centrum cieszy się coraz większym zainteresowaniem, co potwierdzają liczne zgłoszenia uczestników. Pozwala to na optymistyczne spojrzenie na przyszły rozwój Centrum.

Efektywność działalności Centrum jest rezultatem nawiązania współpracy z wieloma instytucjami zajmującymi się osobami zagrożonymi wykluczeniem

Kurs wizażu

I pomoc medyczna

społecznym (Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Chełmie, Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich, Wydział Karny, Oddział Terapii Uzależnień w Chełmie, Powiatowy Urząd Pracy oraz przedsiębiorcy chełmscy).

Centrum ma ugruntowaną pozycję na mapie placówek realizujących idee ekonomii społecznej i zatrudnienia socjalnego zarówno w mieście Chełm, jak i w województwie lubelskim. Dzisiejsze Centrum Integracji Społecznej w Chełmie jest jednostką zauważaną przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Prezydenta Miasta Chełm i lokalną społeczność jako przykład dobrej praktyki w dziedzinie ekonomii społecznej i zatrudnienia socjalnego. O wartości CIS w życiu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym świadczą wypowiedzi uczestników:

„(...) Lubię chodzić do CIS-u, ponieważ praca w CLA, spotkania i rozmowy z koleżankami i kolegami, a także nieoceniona pomoc i troska całego personelu CIS-u sprawiają, że z optymizmem patrzę w moją przyszłość.”

„(...) Sam kontakt z ludźmi i rozmowa o naszych problemach, wysłuchania innych, to dla nas wielkie wsparcie.”

„(...) To właśnie tam otrzymałam wiele wsparcia i zrozumienia zarówno od strony uczestników jak i terapeutki, wtedy też zaczęłam zmieniać swoje dotychczasowe życie, z którego w chwili obecnej czerpię wiele radości i szczęścia.”

„(...) Nie wiem i nie chcę sobie nawet tego wyobrażać, gdzie byłbym teraz i co działoby się ze mną, gdyby nie było Centrum.”

— KATARZYNA SOKOŁOWSKA

Zatrudnienie socjalne – kiedyś i dziś!

Paweł Wiśniewski

Pojęcie „zatrudnienia socjalnego” w słowniku aktywnej polityki społecznej nie pojawia się wraz z transformacją ustrojową, jednakże zostaje zmodyfikowane oraz użyte z powodu zetknięcia się polskiej gospodarki rynkowej po 1989 r. (ale nie tylko polskiej) z problemami narastającego bezrobocia, niedopasowania kwalifikacji do potrzeb firm, upadku i likwidacji niekonkurencyjnych działów gospodarki narodowej.

Zmiana podejścia do terminu „zatrudnienie socjalne” odbywała się w Polsce w sytuacji, w której wg badań CBOS (Komunikat CBOS z badań nt: Poczucie zagrożenia biedą i ostrzeżenie rozmiarów ubóstwa w Polsce, BS/72/2004, Warszawa kwiecień 2004) dotyczących poczucia zagrożenia biedą i ubóstwem przeprowadzonych dla okresu 2000-2004, wynikało, że:

- pierwszą barierą utrudniająca wyjście z biedy jest brak pracy - 79% ogółu respondentów,
- na drugim miejscu wymieniano brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych i niski poziom wykształcenia – 40%, ogółu respondentów

- niżej sklasyfikowano takie determinanty jak: alkoholizm, niskie renty czy emerytury.

W czasach realnego socjalizmu jak wskazuje K. Piątek termin „zatrudnienie socjalne” utożsamiany był z przerostami zatrudnienia, najczęściej zbędnego z punktu widzenia efektywności produkcji i wytwarzania dóbr i usług (K. Piątek: Zatrudnienie socjalne – dwadzieścia lat później, [w]: Polityka Społeczna nr 7/2003 r., IPiSS s. 7). Ten pogląd, sformułowany w czasie transformacji ustrojowej K. Piątek popiera nawiązaniem do negatywnej opinii wyrażonej przez Z. Chojnackiego w latach 70-tych XX w. Opinia, że: „Zatrudnienie socjalne jest bardzo szkodliwe. Obniża ono ogólną efektywność przedsiębiorstw, a związane z nim zatrudnienie osób o niskiej wydajności (osoby starsze, chorobliwe, niepełnosprawne) wpływa ujemnie na dyscyplinę i wydajność osób pozostałych, bowiem objawia się tu w sposób bezpośredni sprzeczności z pełnym zatrudnieniem”, była poglądem utrudniającym formułowanie w latach 2002-2003 nowej treści terminu „zatrudnienie socjalne”. Do 2002 r. w Polsce posługiwano się definicją zatrudnienia socjalnego wypracowaną przez K. Piątka: „Zatrudnieniem socjalnym nazywamy zatrudnienie, które uwzględnia ograniczone możliwości świadczenia prac i dąży do eliminowania lub przynajmniej łagodzenia różnic w poziomie zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych pracującego przez proces społecznie użytecznej pracy zarobkowej”. W tej definicji akcentuje się wyraźnie aktywizację zawodową, a także utrzymuje się typowe dla pojęcia „zatrudnienie” elementy – świadczenie pracy, użyteczność społeczna i zarobki, co wobec najbardziej istotnego problemu dla grup społecznych, czyli utraty miejsc pracy staje się uzasadnione (K. Piątek: Zatrudnienie socjalne – dwadzieścia lat później, [w]: Polityka

Społeczna nr 7/2003 r., IPiSS s. 7).

Rok 2003 przyniósł w wyniku uchwalenia przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zupełnie nowego aktu prawnego dla polityki społecznej, zbiór nie tylko rozwiązań legislacyjnych ale również nowe podejście do terminu „zatrudnienie socjalne”. Ustawa o zatrudnieniu socjalnym całkowicie zmieniła kierunek znaczenia terminu „zatrudnienie socjalne”, bowiem od tej pory nie będzie on odnoszony wyłącznie do wąskiej grup osób (niepełnosprawni, czy osoby samotnie wychowujące dzieci). Dziś pojęcie to oznacza ciąg działań, składający się z dwóch etapów: uczestnictwa w zajęciach centrów i klubów integracji społecznej oraz zatrudnienie wspierane.

Bardzo istotnym elementem ustawowej definicji jest nie tylko zagwarantowanie najpierw procesu przygotowawczego do ponownego zatrudnienia, ale także udzielenie wsparcia po jego zakończeniu. Ważne jest także z obecnej perspektywy wskazanie, że ten instrument stosowany jest do tych grup osób, której „podlegają wykluczeniu społecznemu i ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym”.

Pojęcie „zatrudnienia socjalnego” można uznać dzisiaj, jako specyficzny termin w katalogu instrumentów aktywnej polityki społecznej. Dyskurs o terminologii usług reintegracji społecznej i zawodowej powinien uwzględniać zawsze aspekt społecznej wartości pracy oraz innych zajęć, utożsamianych przez wielu z tradycyjnym jej pojmowaniem (np. usługi opiekuńcze, zajęcia wychowawcze z dziećmi i młodzieżą).

Bardzo interesującym do wartości pracy są doświadczenia nauk teologicznych, w tym szczególnie stanowisko Papieża Jana Pawła II w kwestii przedmiotowości i podmiotowości pracy. Jan Paweł II stwierdził, że najważniejszym czynnikiem decydującym o wartości pracy jest fakt wykonywania jej przez człowieka. Dalej wskazywał Jan Paweł II, że XIX-wieczne i XX-wieczne kierunki rozwoju stosunków ekonomicznych traktowały pracę, jako swoisty „towa”, nabywany przez przedsiębiorców od pracowników, co z kolei motywowane było i często nadal jest poglądem, że procesy gospodarcze są jedynym czynnikiem rozwoju. W swoim stanowisku na temat społecznej wartości pracy, Jan Paweł II sugerował traktowanie człowieka, jako „sprawcę i twórcę, czyli podmiot sprawczy”. To bardzo ważne stanowisko, zwłaszcza, kiedy weźmie się pod uwagę sytuację pogłębiających się dysproporcji pomiędzy poszczególnymi grupami społecznymi, jakie powstały w okresie 2004-2015. Słuszność kierunku zmian definicji

zatrudnienia socjalnego została potwierdzona także kilka lat później, a mianowicie w 2006 r. K. Michałkiewicz, ówczesny Minister pracy i polityki społecznej i obecny Wice Minister Rodziny Pracy i Polityki Społecznej stwierdził: „Ustawa o spółdzielniach socjalnych jest jedną z inicjatyw budujących system integracji społecznej i zawodowej. Kolejną jest ustawa o zatrudnieniu socjalnym. Zgodnie z tymi przepisami powstały dwie nowe, ważne instytucje wspierania aktywności zawodowej i społecznej osób wykluczonych. Są to Centra Integracji Społecznej oraz Kluby Integracji Społecznej. Stwarza to możliwość dalszego aktywizowania osób, które już zostały zreintegrowane i będą mogły same podejmować różnego rodzaju działalność zawodową i gospodarczą” (K. Michałkiewicz, Minister Pracy i Polityki Społecznej, Biuletyn Sejmu 66/V, Posiedzenie Komisji Rozwoju Przedsiębiorczości i Komisji Polityki Społecznej w dn. 07.12.2005 r., pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o spółdzielniach socjalnych - druk nr 49).

Uzyskanie consensusu dla definicji zatrudnienia socjalnego uzależnione jest od ostatecznej odpowiedzi na pytania: - czy zatrudnienie socjalne ma być trwałą instytucją łącznikową pomiędzy pomocą społeczną a publicznymi służbami zatrudnienia?, - oraz czy zatrudnienie socjalne bez względu na łączenie przeciwstawnych pojęć (zatrudnienie, socjal) będzie uznawane, jako trwały instrument przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu?

Obserwatorzy polityki społecznej dzielą się dzisiaj na aprobujących dalszy rozwój usług zatrudnienia socjalnego oraz przeciwników, rejestrujących zbiór negatywnych zjawisk towarzyszących działalności centrów i klubów integracji społecznej. Mimo, że praktyka dostarcza pozytywne argumenty to jednak taka sytuacja utrudnia zbliżenie poglądów i wypracowanie akceptowalnej definicji, która będzie koncentrować uwagę na rzeczywistym budowaniu kompleksowego systemu pomocy i wsparcia.

— PAWEŁ WIŚNIEWSKI

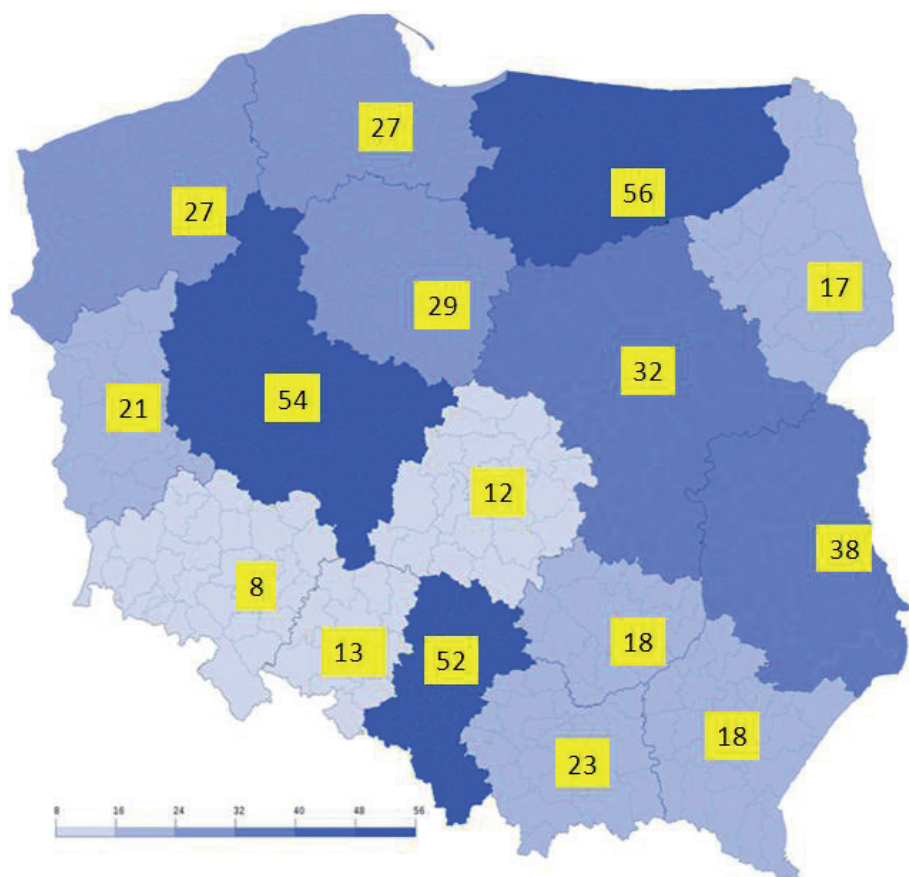
Kącik statystyczny – aktualne dane o zatrudnieniu socjalnym (wybrane kategorie)

Mając na uwadze cel uruchamianej przez nas inicjatywy wydawniczej pt.: „Kwartalnik Zatrudnieniesocjalne.pl”, będziemy starali się od czasu do czasu zamieszczać najbardziej aktualne statystyki zatrudnienia socjalnego. Kierujemy się bowiem przeświadczeniem, że znajomość danych oraz dysponowanie informacjami będzie przydatne dla wielu osób i instytucji planujących i analizujących problematykę polityki społecznej. Stąd też, kolejne artykuły będą zawierały wybrane statystyki z zachowaniem warunku ich aktualności. Dzisiaj zaczynamy od ogólnych kilku informacji.

Krajowy zbiór organizacji zatrudnienia socjalnego

Na koniec maja 2016 r. łącznie w kraju zarejestrowanych przez wojewodów było:

- 1) centrów integracji społecznej - 181,
- 2) klubów integracji społecznej - 280.

Pierwsza rocznica działalności Konwentu Klubów i Centrów Integracji Społecznej Lubelszczyzny

24 lutego mija rok od pierwszego posiedzenia Konwentu Klubów i Centrów Integracji Społecznej Lubelszczyzny.

W spotkaniu inauguracyjnym działalność naszej platformy współpracy wzięli udział zaproszeni goście:

Aneta Kowalska Naczelnik Wydziału Aktywnych Form Pomocy DPS MPiPS, Andrzej Trzeciecki Instytut Rozwoju Służb Społecznych, Stanisław Mościcki Zastępca Prezydenta Miasta Chełm, Jolanta Gierasimiuk Dyrektor Wydziału Spraw Społecznych UM Chełm, Bożena Sałek Kierownik Oddziału Pomocy Społecznej ROPS w Lublinie, Marian Gil OWES subregionu Chełmsko – Zamojskiego, Dr Marta Komorska Instytut Socjologii UMCS oraz przedstawiciele szesnastu jednostek zatrudnienia socjalnego z tereny województwa lubelskiego.

Tematem przewodnim Konwentu była rola jednostek zatrudnienia socjalnego w systemie pomocy i integracji społecznej.

Podczas posiedzenia wybrano Radę Programową, ustalono zakres i kierunki działalności Konwentu. Sygnatariusze podpisali deklaracje przystąpienia do Konwentu oraz zatwierdzili Regulamin Konwentu Klubów i Centrów Integracji Społecznej Lubelszczyzny.

— REDAKCJA

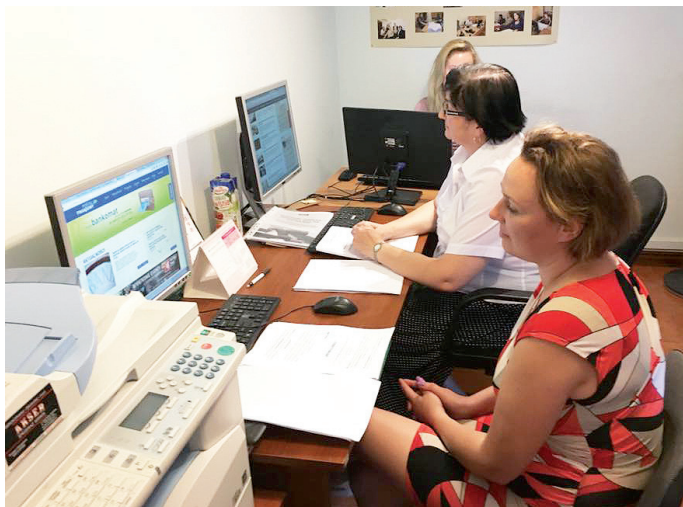

konwent
Klubów i Centrów
Integracji Społecznej
Lubelszczyzny

Sekretariat Konwentu:

Centrum Integracji Społecznej w Chełmie
ul. Połaniecka 10, 22-100 Chełm,
tel. 82 56373 79,
mail: konwentkiscis@cis.chelm.pl,
www.fundacjakiscis.pl

CIS Biała Podlaska — wspaniałe miejsce pełne pozytywnej energii

Jedno ze spotkań Konwentu Klubów i Centrów Integracji Społecznej Lubelszczyzny tym razem odbyło się w gościnnym CIS w Białej Podlaskiej prowadzonym przez Siedlecki Caritas.

Centrum Integracji Społecznej w Białej Podlaskiej tworzą niesamowici ludzie, pełni pomysłów i oddani pracy na rzecz potrzebujących. Kadra CIS to ludzie odważni i kreatywni, których pomysły wspiera Caritas Diecezji Siedleckiej. Udało się tam stworzyć między innymi warsztat porządkowy wykorzystujący innowacyjne urządzenia (mobilną myjnię parową) do świadczenia usług porządkowych. Widzieliśmy, że kolejka oczekujących na usługi ciągle się ustawiała, a odjeżdżającym czystymi autami uśmiech nie schodził z twarzy. Odwiedzając warsztat kulinarny zobaczyliśmy nowoczesne wyposażenie, zadowolonych uczestników i skosztowaliśmy pięknie wyglądających i pysznych wyrobów, warsztat florystyczny – to dobrze zaopatrzonego sklepu i piękna dekoracja sali obrad. Opiekunki – są wprost między mieszkańcami, na osiedlu. Tam mają swoją siedzibę i tam są blisko swoich podopiecznych. Reasumując było to bardzo inspirujące i ciekawe spotkanie. Szczególne słowa podziękowania kierujemy do pani kierownik Ireny Paszkiewicz, do księdza dyrektora Marka Bieńkowskiego oraz do Andrzeja Hojny – wieloletniego kierownika CIS i inicjatora wielu działań wspierających zatrudnienie socjalne w Siedlcach i Białej Podlaskiej.

Bardzo dziękujemy za udział w spotkaniu pani Anecie Kowalskiej Naczelnik Wydziału Aktywnych Form Pomocy Departamentu Pomocy I Integracji Społecznej MRPiPS oraz panu Jakubowi Wróblewskiemu kierownikowi OWES w Lubartowie.

Zachęcamy do zapoznania się z działalnością CIS Biała Podlaska na stronie: <http://cisbialapodlaska.pl> oraz do obejrzenia galerii z naszego posiedzenia

— KATARZYNA SOKOŁOWSKA.

konwent

FUNDACJA

Klubów i Centrów
Integracji Społecznej

**Fundacja Konwent Klubów
i Centrów Integracji Społecznej**

Klub Integracji Społecznej „Nasz”

Redakcja Czasopisma „Zatrudnieniesocjalne.pl”

facebook

facebook.com/fundajakiscis

twitter

twitter.com/FundacjaKiSCiS

Fundacja Konwent Klubów i Centrów Integracji Społecznej
Ul. Bohaterów Porytowego Wzgórza 23, 23-300 Janów Lubelski
tel. 787 805 030, e-mail: fundacja@fundajakiscis.pl, www.fundajakiscis.pl